

Kraków, 10.11.2020 roku

ZGSMP-31/2020

**Szanowny Pan
Prof. dr hab. Piotr Gliński
Wiceprezes Rady Ministrów,
Minister Kultury, Dziedzictwa Narodowego i Sportu**

**Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego
ul. Krakowskie Przedmieście 15/17
00-071 Warszawa**

Od ponad pół roku wszyscy mierzymy się z nieznanym nam dotąd przeciwnikiem, który całkowicie przemodelował codzienność i zasiał w naszych głowach niepokój. Dlatego też, jako muzealnicy, z właściwą odpowiedzialnością przyjmujemy decyzje rządu dotyczące kwestii bezpieczeństwa w kontekście walki z pandemią koronawirusa w pełni rozumiejąc, iż zdrowie i życie to najważniejsze spośród wartości.

Podobnie jak w marcu b.r. pragniemy zapewnić, że w miarę naszych możliwości, a szczególnie w oparciu o wzmocnione kompetencje cyfrowe, będziemy nadal prowadzić naszą działalność na polu ochrony i interpretacji dziedzictwa.

Musimy jednocześnie podkreślić, iż środowisko muzealne w Polsce z zaniepokojeniem zareagowało na decyzję ogłoszoną we środę 4 listopada przez Przewodniczącą Rady Ministrów Pana Mateusza Morawieckiego. Decyzję, która w szerokiej perspektywie czasu, stawia pod ogromnym znakiem zapytania przyszłość znacznej liczby instytucji muzealnych w naszym kraju.

Z należytą rozważą oraz świadomością zagrożenia epidemicznego podchodzimy do konieczności wdrażania zasad bezpieczeństwa, niemniej jednak, jako największe stowarzyszenie zrzeszające przedstawicieli muzeów polskich czujemy na sobie podwójne brzemień. Po pierwsze czujemy się w obowiązku ochrony naszych miejsc pracy, oraz miejsc pracy dziesiątek tysięcy osób fizycznych i prawnych, które żyją z pracy na rzecz muzeów. Po drugie zauważamy ogromną destrukcję psychiczną polskiego społeczeństwa, które mocno odczuwa skutki izolacji i braku relacji wspólnotowych. Dzisiaj jak nigdy wcześniej ujawnia się oczywista prawda, że kultura nie jest wysublimowaną formą spędzania wolnego czasu, ale „tkanką łączną” i „systemem immunologicznym” jednostek i zbiorowości. Polskie muzea i polscy muzealnicy są dzisiaj potrzebni, a my mamy coraz mocniejsze przekonanie, że nasza praca świadczona w czasie pandemii, wymaga poważnego namysłu nad sposobami, celami i warunkami jej dalszego prowadzenia.

Dlatego wyrażamy żal, iż już po raz drugi nasza potencjalna opinia w przedmiotowej sprawie, nie została wciągnięta na agendę wewnętrznego dyskursu prowadzonego na szczeblu rządowym. Uważamy się za środowisko o wysokich kompetencjach muzealnych i społecznych, którego zbiorowa mądrość powinna służyć wypracowaniu decyzji administracji rządowej. Polskie muzea zadbały o najwyższy poziom bezpieczeństwa swoich zwiedzających, wprowadziły istotne ograniczenia ich ilości, zabezpieczyły znacznym nakładem topniejących środków środki ochronne. Jednocześnie nigdzie nie stwierdzono aby muzea stały się gdziekolwiek ogniskiem zarazy. Tymczasem nasze instytucje zostały objęte zakazem publicznej działalności, a inne podmioty, w których ogniska zarazy stwierdzono, mogą nadal prowadzić swoją aktywność.

Musimy także zauważyć, że program pomocy zaimplementowany podczas tzw. pierwszego lockdownu, objął jedynie część instytucji muzealnych. Pozostałe w sposób bardzo dotkliwy odczuły skutki 2-miesięcznego „zamrożenia” swojej działalności. Dotyczy to szczególnie muzeów samorządowych, które stanowią ponad 60% instytucji w skali całego kraju.

Drugi lockdown, będzie miał z pewnością katastrofalne skutki ekonomiczne dla świata muzealnego. Jak wynika z danych statystycznych opublikowanych przez Narodowy Instytut Muzealnictwa i Ochrony Zbiorów w 2018 r., budżet muzeów polskich pokrywany jest (średnio) w ponad 17% z dochodów własnych. Brak owych środków spowoduje, iż instytucje muzealne nie będą w stanie zbilansować owego budżetu na wymaganym poziomie! W oczywisty sposób wskazujemy, że ten wymagany poziom jest ważny nie tylko dla naszej grupy zawodowej, ale także dla bezpieczeństwa naszych zbiorów. Z niepokojem np.

stwierdzamy, że wobec skutków gospodarczych epidemii muzea podejmują oszczędności na kosztach usług zewnętrznych, a są to najczęściej koszty ochrony i konserwacji.

Mając świadomość, iż wiodącą rolą muzeów jest praca na rzecz szeroko rozumianego dobra wspólnego, zwracamy się z prośbą o opracowanie, a następnie relatywnie szybkie wdrożenie ministerialnego programu pomocy obejmującego egalitarnie i solidarnie wszystkie muzea – niezależnie od szczebla ustrojowego ich organizatorów. Jako muzealnicy rozumiemy odpowiedzialną rolę wobec przyszłych pokoleń, wierzymy również iż władze państwowe dostrzegają pilną konieczność wsparcia naszej społeczności.

Pragnę zaznaczyć, iż Stowarzyszenie Muzealników Polskich wyraża wolę współpracy w zakresie przytoczonych kwestii oraz wątpliwości. Wierzymy, że nasze wieloletnie doświadczenie przyniosłoby wymierne korzyści w postaci wdrożenia optymalnej strategii działania.

dr Michał Niezabitowski

Prezes Stowarzyszenia Muzealników Polskich